

VILÁGSZEMLE

Írta: Sulhóf József

Újév küszöbén Titó marsal a beográdi rádió keresztül kiadta az újabb leírást az 1947-es évre és meghatározta az irányt, amely felé dolgozónk tevékenységének haladnia kell. Titó marsal újévi beszédében bírálatot mondott az elmúlt év eredményeiről. Megállapította, hogy országunk dolgozó tömegeinek alkotólendülete egyre erősebbé, szélesebbé és mélyebbé válik és szélesül dolgozó népünk közösségi tudata, hogy a magunk erejével leküzdhetjük a legnagyobb nehézségeket is, szebbé tehetjük máinkat és megvalósíthatjuk a boldogabb holnapot. A magyszerű eredményeket *»úgy érhattük el, hogy a hatalom a nép kezében van, a termelés legfontosabb eszközei dolgozó embereink, a közösség kezében vannak és nem különböző kizsákmányolók kezében, akik nem a nép jólétéért, hanem csupán a haszonért termeltek.«* Felsorolta Titó marsal a hibákat is, mert káros volna megkerlni és elhallgatni a különböző fogyatékoságokat, hibákat és nehézségeket, amiből bőségesen alakdt 1946-ban.

Az egyik alapvető hiba az volt, hogy hiányzott a tervszerűség a lerombolt falvak és városok újjáépítésében. A másik hiba: nem törődtek eléggé a takarékossággal, a nemzeti vagyonnal. A harmadik hiba, hogy a polgárok nem teljesítették egyformán kötelességeiket az állammal, illetve a néppel szemben. Különösen áll ez a beszoilgáltatásokra és adófizetésre. Nem fordítottak elegendő gondot a gazdaságiilag leggyengébb rétegekre és nem törődtek eléggé a kérdérek nevelésével. Megemlékezett Titó marsal azokról az elemkről is, amelyek bomlasztani akarnak, majd ráért az új esztendő feladataira. Legyen az 1947-es év az ország kiépítésében elért még nagyobb győzelmek esztendeje. Takarékosságra, még nagyobb munkalendületre a tervgazdaság kezdetének nehéz feladataival való megbirkózásra, a termelés meggyorsítására, minden talpalattnyi föld gondos megművelésére, az ifjúság újabb feladatvállalására és az értelmiség rohammunkájára serkentett. *»Azal a szilárd hittel lássunk munkához 1947-ben, hogy megvalósítjuk a vállalt feladatokat.«*

Országunk most új társadalmi berendezése kiépítésének útján áll, új, szocialista gazdasági alappal. Az óriási haladás, amelyeket a szovjet népek az Öktóberi Forradalom óta a mai napig elértek az óriási eredmények, amelyeket társadalmi életük minden terén megvalósítottak az új magasabb szocialista társadalmi berendezés formái, amelyek a honvédelmi háború megpróbáltatásain keresztül életterőseknek és hasonlíthatatlanul előnyösebbeknek bizonyultak a tőkés államok szervezeténél — mindez számunkra a tapasztalatok gazdag tárházát jelenti és segítséget, hogy lehetőségeink és feltételeink szerint megtaláljuk a hazai kiépítésének minél helyesebb útját.

Ilyen feltételek között és ilyen célkitűzésekkel építi Jugoszlávia belső társadalmi rendjét, hogy az alkalmassá váljon a tervgazdálkodás feladatainak megoldására és a nehézségekkel való megküzdésre. De nemcsak belpólitikai és a belső államélet terén folyik ez a hatalmas méretű átszervezés, hanem egyidejűleg a külföldi kapcsolatok továbbépítésében is megmutatkozik mind a teljes tervszerűség, mind pedig az, hogy Jugoszlávia cél tudatosan építi, vagy segíti elő a demokratikus Európa építését és nemzetközi vonatkozásban is szilárd alapokat teremt fejlődésének biztosítására. Ebben a tekintetben az elmúlt egy hónap alatt két nagyon fontos esemény történt.

Az egyik ilyen esemény a jugoszláv-magyar kereskedelmi szerződés, amelynek értelmében a két ország öt évre szóló kölcsönös gazdasági együttműködés kereteit alapította meg úgy, hogy a két ország termékeiben és kivitelében nem versenyez egymással a nemzetközi piacokon, a kölcsönös csereforgalomban pedig olyan együttműködést teremtenek, amely egyik oldalon elősegíti a jugosz-

láv ötléves tervhez szükséges gépek és ipari anyagok biztosítását, a másik oldalról a magyar hároméves terv megvalósításához biztosítja a nyersanyagokat. A megállapodások hatalmas lépést jelentenek a két nép gazdasági és politikai kapcsolatainak kimélyítése és Magyarország gazdasági megerősödése felé. Jugoszlávia ezzel megmutatta, hogy ellentétben a német és olasz imperialista törekvésekkel a múltban, Jugoszlávia demokratikus alapokon nyújt segítséget Magyarországnak a magyar demokrácia megerősödéséhez.

A másik még szélesebb alapokat jelentő egyezmény a jugoszláv-albán vámegység, egységes pénz és egységes tervgazdálkodás megteremtéséről szóló szerződés. Albánia bekapcsolódik Jugoszlávia vámterületébe, a jugoszláv tervgazdálkodásba és részt vesz a küszöbön álló nagy munkában. Jugoszlávia számára ez a szerződés nagy felelősséget és nagy áldozatok vállalását jelenti, de ugyanakkor még szorosabbá teszi a demokratikus fejlődés szempontjából egyenlő két ország közötti együttműködést, amelyet a korábbi barátsági és kölcsönös segélynyújtási szerződés — a népfőszabadtó háborúban kialakult — végleges alapokra fektetett.

Jugoszlávia ezzel mindennél ékesszólóbban megmutatta, hogy nem pusztán szavakban hirdeti a békét, hanem valóban őszinte békeszándék hatja át. Eléggé sajnálatos, hogy a nemzetközi helyzet kettőssége mellett más oldalról nem mindenkor találkozunk hasonló őszinte békeszándékkal. Arról a kettősségről van szó, amely elsősorban a nyugati nagyhatalmaknál tapasztalható, ahol az egyik oldalon együttműködés jött létre a nemzetközi reakció erői: a monopóliumok, pénzmagánok és iparbárók között, a másik oldalon a tömegmozgalmak fejlődnek egyre erősebbé, hogy szembeszálljanak a reakcióval, a háborús uszítókkal és mindazokkal az elemekkel, akiknek nem áll érdekében a szilárd és tartós béke kiépítése. Az egész világ fejlődését az határozza meg, hogy a tömegmozgalmak, a nép széles rétegei milyen mértékben tudnak nyomást gyakorolni a nyugati államok reakciós köreire és milyen mértékben sikerül belépőtükai és nemzetközi vonalon visszaverni azok erőszakosságait.

Jugoszláviát három nemzetközi vonatkozású esemény érintette közvetlenül a reakció támadásain keresztül. Az első a görög panasz. Caidarisz királypárti fasiszta kormánya azzal a panasszal fordult a Biztonsági Tanácshoz, hogy a görög partizánok nem görögök, vagy amennyiben görögök, Jugoszláviában, Albániában vagy Bulgáriában nyertek képzést és onnan származnak fegyvereik is. Vizsgálat elrendelését kérte annak megállapítására, hogy a görög partizánok a szomszédos országokból szűrődnek át. Ez nyilvánvaló mesterkedés volt. Először is arra irányult, hogy elterelje a figyelmet a görög polgárháború igazi okairól, másodsor, hogy indokoltá tegye az angol hadsereg további állomásozását Görögországban. Koszanovics Száva, jugoszláv delegátus a Biztonsági Tanács előtt könyörtelenül lefelelte a görög polgárháború igazi okait, kimutatta, hogy a fasiszta kormányzat került szembe a nép széles rétegeivel, amelyek szabadságukért és függetlenségükért küzdenek. A Biztonsági Tanács elrendelte a vizsgálatot, de olyan felhatalmazást adott a vizsgálatbizottságnak, hogy az érdekeit országok területén bárhol folytathatják a vizsgálatot. Jugoszlávia ezt séremszerűnek találta és jogai visszautasította. Sokkal fontosabb volna, hogy Görögország ügyeit vizsgálják kellő alaposítással és a világ elé tárják a görög polgárháború tényleges okait.

A másik ilyen esemény Pólaban történt. Az angol-amerikai megszálló hatóságok engedélyt adnak a gyárfelszerelések, villanytelepek, üzemi berendezések és kikötői berendezések elhurcolására azokról a területekről, amelyek az olasz békeszerződés értelmében Jugoszláviához csatolandók. Ennek következtében Pólaban már több nagyüzem beszüntette működését, mert a termeléseszközöket elhurcolták. Természetes, hogy a dolgozó tömegek részben kenyereiket

íéltve, részben féltve az eszközöket, amelyek Póla újjáépítéséhez szükségesek, közbeléptek, hogy megakadályozzák az elhurcolásokat, de a polgári rendőrség a tömegbe öölt, három embert megölt, kilencet megsebesített és a terror fokozásával az eddiginél is súlyosabbá tette az antifasiszták helyzetét. Minden tiltakozás ellenére a megszálló hatóságok továbbra is engedélyt adnak az elhurcolásra, mert azt akarják, hogy a területet gazdaságilag minél jobban legyenítsék és minél jobban ráutalják a szomszédos szabadterület gazdaságára. Ezzel egyrészt el akarják érni azt, hogy a lakosság termelőeszközök hiányában munkanélküli maradjon abban a pillanatban, amikor Jugoszláviához csatolják és így elégedetlen tömeggé váljon. Másrészt üzleteket akarnak kötni a kifosztott területtel és a dolgozókat joggal megillető saját termelőeszközeiket jó áron el akarják adni nekik.

A harmadik esemény a Vatikán aknamunkája Jugoszlávia ellen, amely részben az egyházüldözés hazug híresztelésében, a fasiszták védelmezésében, a népet eláruló Sztepinac érsek felmagasztalásában nyilvánul meg, másrészt tevékeny beavatkozásokra is vezet. A többi között — eltekintve az usztasa és csetnik menekültek gyűjtőtáboraiiban kifejtett Jugoszláv ellenes propagandától — a Vatikán meg akarta akadályozni, hogy az Ausztriába hurcolt jugoszláv gyerekek egy nagy csoportja hazatérjen Jugoszláviába. A jugoszláv kormány érellyes közbelépésére volt szükség, hogy a Vatikán aknamunkáját hatástalanná tegye.

A jugoszláv fejlődés világos és öltudatos irányvonalaival szemben éppen a karácsonyi és újévi békeszózatok nyújtottak alkalmat arra, hogy az üres szavak és a tettek közötti összehasonlításból leszűrjük az országunkra kétségtelenül pozitív tanulságokat.

Csak néhány szemelvényt ragadunk ki ezekből a békebeszédekből. Truman elnök ezt mondta: *»Amikor a tartós békén dolgozunk, nem szabad elfelejteni, hogy a világot sem egy nap alatt teremtették. Az idej karácsonyból erőt és bátorságot merítünk.«*

Gyöngy angol király így emlékezett meg: *»A mai napon a brit népközönség világcsaládjára gondolunk s e család minden tagjának, bárhol él és bármely fajhoz tartozik, fiatalnak és öregnek, szerető és szívbőljövő üdvözléteinket küldjük. Akár hol is vannak, bármilyen viszonyok között is élnek, imádkozunk érte, hogy ez a karácsonyi ünnep mindannyiunknak békét és áldást hozzon.«*

Bevin angol külügyminiszter is imádkozik. *»Imádkozunk — mondotta — hogy a helyzet Indiában mielőbb megoldódjék, mert akkor visszavonhatjuk az angol csapatokat.«*

Most lássuk, hogy a hangzatos békeszavak mögött milyen tettek rejtőznek. Napról-napra új harcterekről érkeznek hírek. Közvetlenül a háború befejezése után Indonéziában csapott fel a láng, azóta tovább ég Indókinában, átterjedt Burmára, a Fülöp-szigetekre, Indiára, Palesztinára. Az egyre szélesedő harcok nem a világháború »szokásos« utórezgései. Nem befejező akkordok, hanem a fasiszmus ellen vívott háború népfelszabadító jellegének kidomborodása ez. A gyarmati sorsban élő népek, amelyek a fasiszmus ellen vívott nagy háborúban öntudatosan és komoly demokratikus együttérzéssel segítették a nagyhatalmakat és szövetségeseinket, most saját függetlenségük kivívására szálltak síkra a gyarmattartó országok ellen. Nemzeti szabadságharcok rázzák fel Dél-ázsia népeit. A szabadságszerető milliók világszerte önömmel üdvözlik a szabadságért harcoló embertársaságokat, a gyarmati népek de akarják rázni magukról a gyarmati ígát és nem kell nekik a még oly művelt gyarmatosító sem. Nemzeti szabadságot akarnak és a társadalmi fejlődés egy mai magasabb fokának megie-

előben ez már nem egy elvakult gyűlölködő nemzeti óét megteremtésére irányul, hanem demokratikus államberendezés a célja. Ezt látjuk Indonéziában, Indonéziában, Burma egy részében, az Iráni Azerbejdzsánban, sőt bizonyos mértékben Palesztinában is. A nép és igazi népi vezetői összefognak és szervezett erővel harcolnak az elnyomók ellen. Az új világ, a demokratikus szabad világ a legelnyomottabb tömegek vidékein és területein tehát nem belső forradalom, hanem a külső erők, a gyarmati elnyomás elleni harcban alakul ki.

A reakció természetesen nem adja fel hadállásait és kész legyvent fogni, hogy késéltesse, esetleg megállítsa a haladást.

Franciaországban a Köztársasági Tanács választásainál és a miniszterelnök választásánál a reakció szövetkezett és megakadályozta, hogy a legutóbbi francia választásokon kifejezésre juttatott népakaratot meghamisítsa. Megakadályozták a Kommunista Párt jelöltjének miniszterelnökké való válását, sőt azt is, hogy létrejöjjön a demokratikus összefogás kormánya. Végül Blum alakított kormányt, aki a parlamentben még száz egyhét óráig képviselővel rendelkezik és azt a feladatot kapta, hogy előkészítse az új koalíció megalakulását. A reakció fenn akarja tartani Blum kormányát, mert ezzel biztosítja, hogy a szocialisták nem fognak össze a kommunistákkal, amire különben sincs nagy hajlandóság Blumban. Így akarják megoldani, hogy a kormány nem baloldali, hanem jobboldali többségre támaszkodik és természetesen a jobboldal, a reakció akaratát hajtja végre. Ez a szellem megmutatkozott akkor, amikor a szocialista kormány gyarmatiügyi minisztere Moutet Vietnamba utazott, hogy tárgyaljon a vietnami demokratikus kormánnyal, a harcok beszüntetésére és a tárgyalások újra felvételére. Ehelyett kijelentette, hogy csak a felkelés levezése után kezd tárgyalni. Minden intézkedésével a francia reakciós gyarmati politikát érvényesítette, habár a reakció több mint egy éve megakadályozza, hogy a demokratikus Vietnam és Franciaország között folyó tárgyalások sikerre vezessenek és Vietnam függetlenségét biztosítsák.

Olaszországból, abban az időben, amikor ott a Kommunista Párt tartja országos konferenciáját és a Szocialista Párt huszonötödik kongresszusát, amikor a demokratikus erők szoros összefogásáról és Olaszország demokratizálásáról van szó — De Gasperi miniszterelnököt idézték Washingtonba. Arra akarják rávenni, hogy eladja az olasz nép érdekeit egy társaságért: a demokratikus erők függetlenségi törekvéssel szemben az amerikai kölcsönök és gazdasági segítségnyújtások ellenében Olaszországot gyarmati függő helyzetbe hozza a Wall-street-tel szemben.

Magyarországon köztársaság-ellenes összeesküvést szerveztek külföldi segítséggel. Egy csoport, a Horty rendszer tisztviselőire, a nyugatra hurcolt magyar fegyveres erőkre és természetesen a magyar belső reakcióra támaszkodva államcsínyet szervezett és ennek végrehajtását arra az időpontra készítette elő, amikor a békeszerződést aláírják, illetve a Vörös Hadsereg elhagyja Magyarországot. Az volt a szándék, hogy újból megrendezik az 1919-es fehér terrort és visszaállítják Horty uralmát. Abból a körülményből, hogy az összeesküvés fővezére, Dálnoki Veress Lajos nyugalmazott altábornagy a jelek szerint Londonba szökött könnyű kitalálni, milyen erők állottak az összeesküvés mögött. Csupán arról feledkeztek meg, hogy a magyar nép demokratikus fejlődése ma sokkal erősebb, lendületesebb, mint 1919-ben volt, de a demokrácia és reakció erőviszonyai minden egyéb tekintetben és nagyon lényegesek megváltoztak azóta, különösen amióta a Szovjet Hadsereg a fasizmus felett aratott diadalmas győzelmével kivívta egész Európa népeinek szabadságát.

Beogradban, régi párttagok és újságírók felhasználásával, kémkedést szerveztek.

Lengyelországban a földalatti mozgalmakat támogatják és egyidejűleg a

hellyükbe való beavatkozás elképesztő önkényességét mutató jegyzékekkel igyekeznek nyomást gyakorolni a lengyel tömegekre, a küszöbön álló választásokkal kapcsolatban.

Ausztriában a keresztény-szocialista vezetés úgyszólván angol-amerikai ügynökség a szélsőséges reakció szögkőjében.

Magában **Angliában** Moosley fasizta szervezete szabadon tüntethetnek, szervezkedhetnek és nagygyűléseiket csak a tömeg ellenállása, nem pedig a munkáspárti kormány államhatalmi beavatkozása akadályozza meg.

Ha mindehhez hozzávesszük az **Egyesült Államok** gazdasági és politikai beavatkozását a többi amerikai állam helyükbe, a Kormány teljes közigazgatottságát Amerikával szemben az afrikai és ausztráliai gyarmatvilág minden haladást elnyomó erőszakos és faji megkülönböztetésre támaszkodó kizsákmányoló kormányzatát, akkor hozzátétőlegesen teljes képet kapunk arról, hogyan akarja a reakció berendezni a világuralmi rendszerét. Az élen az amerikai monopóliumok, az iparbárok és pénzmágnások állnak, akik háborúban felhalmozódott hatalmas tőkét számára piacot keresnek. A piackeresés két irányba halad: az egyik Európa, a másik a gyarmati terjeszkedés.

Európában a központi kérdést jelenleg **Németország** sorsa jelenti. Márciusban tartják Moszkvában a Külügyminiszteri Tanács legközelebbi ülését a német békefeltételek megvitatására. Ezt az ülést egy a külügyminiszterek állandó helyetteséből alakult külön tanács készíti elő, amely 18 érdekelt államot hívott meg, hogy meghallgassa álláspontjukat. Ugyancsak a moszkvai tanácskozások előkészítésére a berlini szövetséges ellenőrző bizottság kidolgozza jelentését arról, milyen eredménnyel és mennyiben hajtották végre az elmúlt másfél év alatt a potsdami határozatokat. A jelentésre azért van szükség, mert a határozatokat nem hajtották végre. A szovjet megszállási övezetben megtörtént a földreform, elkobozták a náci vezérek vagyonaát, végrehajtották az államosítást, beszerelték a gyárakat és nagyüzemeket olyan mértékben ahogyan az a német szükségletek fedezésének megfelelő és minden intézkedés megtörtént, hogy a német nép átnevelése a militarista és náci szellem teljes kiirtásával idővel sikerre vezessen. A belső politikai és gazdasági életet az egyesült munkáspártok irányítják és ezek gondoskodnak az átnevelésről is. Ezzel szemben a nyugati övezetekben a földreformot nem hajtották végre, náci vezetők állnak a gyárak, nagyüzemek sőt helyenként a politikai élet élén is, a monopóliumokat, trösztöket, koncerneket és tőkés szindikátusokat nem osztották fel. Ezenkívül ezek amerikai kölcsönt kaptak, a legszorosabb összeköttetésben állnak az amerikai vállalatokkal és tovább folytatják ugyanazt a tevékenységüket, amellyel annakidején Hitlert hatalmra segítették és az egész hitleri háborús gépezetet üzemben tartották. Megtörtént az angol és amerikai övezetek gazdasági egyesítése, ami német vélemények szerint száz évvel visszaveti a német népet és gazdasági életet, egy új tőkés fejlődés alapjait teremti meg, a demokratikus és szocialista fejlődés helyett és az egész terület az angol és amerikai nagyipar gyarmattépe lett.

Természetesen a gyárak beszerelése a hadikárpótlás céljaira szintén nem történt meg. A jóvátételt a nyugati reakció igyekszik megakadályozni, mert ezzel egyrészt a maga céljaira biztosítja az egész német ipart, másrészt arra kényszeríti az újjáépülő országokat, hogy nyugaton vásároljanak nagy árat fizetve és nagy hasznot biztosítva az angol-amerikai monopóliumoknak.

A világpolitika jelenlegi fősúlya fokozatosan a gyarmatvilágra terelődik át. Az Amerikában bekövetkezett jelentős változások is ezt mutatják. A legutóbbi választásokon 91 millió szavazó közül mindössze 34 millió szavazott. A reakció minden erejével előmozdította a farmer és munkástömegek tartózkodását a szavazástól és ezzel biztosította a győzelmet a republikánus párt részére.

A győzelem viszont a roosevelti politika teljes leépítését jelenti. Roosevelti a tömegekre támaszkodott és nagyon gyakran hajította végre rendelkezéseit a kongresszus többségének akarata ellenére — a népi tényező segítségével. A változás azonnal kifejezésre jutott, amint a kongresszus összeült, mert már a megnyitó ülésen egész sor olyan törvényjavaslatot terjesztettek elő, amelyekkel a munkásságot fokozatosan kivívott jogától végkép megfosztják. Hatályon kívül helyezik az 1938 óta hozott összes munkásvédelmi törvényeket. Ennek elsősorban anyagi okai vannak, mert a munkaidő megszabásáról szóló törvény alapján a szakszervezetek most a túlórábérék behajtását szorgalmazzák bírósági úton és 6 milliárd dollár megfizetésére akarják kényszeríteni a munkaadókat. A jogfosztások azonban nemcsak alkalmi, hanem állandósított természetűek, mert a nagytőke kapzsisága végsőkéig ki akarja használni a konjunktúrát. Truman elnök üzenete figyelmezteti ugyan a kongresszust, hogy a válság csak akkor elkerülhető, ha mindkét oldalról, tehát a termelők és a dolgozók részéről is mértékletességet tanúsítanak a követelésben és igényekben, a munkásság azonban attól tart, hogy a kongresszus Truman üzenetét egyoldalúan fogja fel és csak a dolgozók igényeinek korlátozását törvényesítik.

A külügyi tárcában is gyökeres változás következett be és az új külügyminiszter Marshall tábornok Amerika távolkeleti szakértője. Mostanáig ő irányította Kína segélyezését és a kínai hadműveleteket a demokratikus törekvések ellen. Kinevezése szintén egyik bizonyítéka, hogy az amerikai nagytőke az imperialista piac kérdés fő súlypontját Távolkeletre helyezte át.

Ezzel kapcsolatban felmerül a kérdés, hogyan alakul a két imperialista törekvés egymáshoz való viszonya a Távolkeleten. Ha Amerika itt akar terjeszkedni ez csak Anglia kárára történhet. Ideiglenesen ugyan történt bizonyos rendezés, méghozzá az egyik legérzékenyebb ponton Iránban. Az iráni petroléumtársaság részvényeinek egy jelentős részét az angol kormány eladta Amerikának. Ezzel Középkeleten annyira megváltozott a viszony, hogy Anglia eddig 96 százalékos befolyása 52 százalékra csökkent, Amerika befolyása elérte a 42 százalékot és egész Középkelet tőkései mindössze 6 százalék érdekeltséget jelentenek. Anglia ezt a megállapodást úgy fogja fel, hogy ez az angol kormány fegyverletétele az amerikai tőke előtt. Másszóval ez csak ideiglenes megoldás.

Ha figyelembe vesszük azt a hatalmas nyomást, amelyet Angliában a tömegek akarata gyakorol a kormány politikájára, akkor világosan látható, hogy az ideiglenes megoldás nagyon rövid életűnek készül és arra alapozódik, hogy Anglia óriási fegyverkezési költségeit egész belső rendszerét egyelőre a négy és fél milliárdos amerikai kölcsönből fedezi, amit sokkal gyorsabb irammal használ fel, mint eredetileg előirányozták. Ugyanakkor Amerikában is erősödik a tömegmozgalom és folyik Henry Wallace vezetésével a harmadik nagypárt megszervezése, tehát egy olyan párt létrehozása, amely az angol-amerikai reakció összefogásával szemben az angol-amerikai tömegek összefogását akarja megszervezni úgy, hogy szorosan összekapcsolódjék egyúttal a Szovjetunióval — a világ minden demokratikus erejével.

Az erőviszonyok lemérése nehéz. Természetes és megállíthatatlan folyamat a demokratikus fejlődés. De mindenesetre még nagy küzdelmet kell vívni, amíg a demokrácia teljes győzelmet arat. A háborús veszély azonban minden uszítás ellenére egyre jobban csökken. Ezért helyezte át Amerika a súlypontot Európából Távolkeletre és ezért érdekes, hogy ugyanakkor, amikor ezzel az át-helyezéssel Amerika az angol gyarmatvilág felé kezdi meg szervezkedését, ugyanakkor amikor az amerikai külpolitika élére a Távolkelet szakértője Marshall tábornok kerül, Montgomery tábornagy Moszkvába látogat el és baráti kapcsolatokat épít ki a szovjet fegyveres erőkhöz.